СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 130. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 7-го липня 1943. — No. 130. Jersey City, N. J., Wednesday, July 7, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

НЕЗВИЧАЙНО СПОКІЙНО НА ФРОНТІ „ЧЕТВЕРТОГО ДЖУЛАЯ"

НЮ ЙОРК. — Пресова агенція „Асошіейтед Прес" стверджує, що вчорашний День Незалежности належав до найспокійніших в історії Америки. Фабрики штучних огнів виробляють цього року амуніцію, тому не було цих огнів навіть в потайнім розпродажу. В вислід цього був такий, що ніхто не згинув від несподіваного вибуху. Втоплених у часі купелей було лише 67. Тому, що мало авт може їхати на прогульку, було лише 110 випадків смерти в дорозі. Разом було нещасливих 248 смертних випадків у цілому краю в часі святкування 167. річниці незалежности Злучених Держав.

В цілому краю відбулися походи, збірання, паради, а на воєнних фронтах здебільша військо теж святкувало. Президент дістав багато святочних побажань від заграничних дипльоматів для американської нації, між іншими від припадково забитого польського премієра ґен. Сікорського.

В чужих краях теж святковано величнво американське свято Незалежности.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ВИДАЄ СВІЙ БЮЛЕТЕНЬ.

ВАШИНҐТОН. — Багато родин запитує Американський Червоний Хрест про долю їх рідних, тобто вояків, що опинилися в чужім полоні. Замісць відповідати поодиноко, Червоний Хрест почав видавати бюлетень. В ньому подається загальні поміченя про полонених в ріжних чужинних таборах, а при тім список полонених вояків по імени. Бюлетень висилається до родин інтересованих в долі когось з полонених і в той спосіб Червоний Хрест злагоджує страх в родинах за долю їх найближчих, що пішли на воєнний фронт.

СЕНАТ СХИЛЬНИЙ ДО КОМПРОМІСУ З ПЛЯНАМИ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт поклав своє вето проти законопроєкту, ухваленого конґресом, щоб покінчити із субсидіями, що їх дає Харчова Адміністрація підприємцям при нагоді цофнення цін харчів. Та ледви президент подав причини свого вета, а вже палата репрезентантів пішла йому на руку і ухвалила субсидії так, як бажав президент. Це спонукало сенаторів піти на компроміс як в цій так і в інших справах, і тепер ведуться переговори між комісіями обох палат конґресу, як дійти до згоди з президентом.

Зате комісія палати репрезентантів рішила покінчити угоду між майнерами й підприємцями, так званий „Акт Ґофія", яким устійнено ціну мягкого вугля. Цю угоду мали відновити на два роки, але комітет спротивився.

ДЖОВНС ВІДБИВАЄТЬСЯ ПРОТИ ВОЛЕСА.

ВАШИНҐТОН. — Секретар торговлі Джесі Джовнс використав стяточний спокій в столиці та розпочав протиофензиву проти віцепрезидента Волеса. Волес, як звісно закинув був Джовнсови обструкційну тактику при змаганнях нагромадити воєнні матеріяли. У своїй теперішній заяві Джовнс ще раз ствердив, що Волесові закиди злобні і неправдиві; крім цього Джовнс ще додав, що Волес хоче в той спосіб закрити недомагання в господарці Ради Економічного Добробуту, що її головою є Волес.

Усі ці закиди поробив Джовнс у листі, висланім до сенатора Картера Ґлеса.

ЗАБОРОНЕНО ПОСИЛАТИ ВОЯКАМ ЛИСТИ НА ФОНОҐРАФІЧНИХ РЕКОРДАХ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни заборонив посилати воякам фоноґрафічні рекорди, коли на них є особисті комунікації для вояків на фронті. Таксамо воякам не можна посилати таких рекордів з фронту до своїх родин. Одначе вільно їх висилати на території Злучених Держав.

ЛИСТИ ДО ВОЯКІВ ЗБІЛЬШИЛИ ПРИХОДИ ПОЧТИ.

БРУКЛИН (Ню Йорк). — Листи, висилані родиною до вояків значно збільшили зарібок почти. Бруклинський директор почти Френк Квейл оголосив, що приходи за минулий скарбовий рік принесли $10,588,835, а в попереднім році лише $9,272,550. Отже приходи зросли на 14 відсотків.

МОЖНА БУДЕ ЗНЕСТИ ПАЙКУВАННЯ КАВИ Й ЦУКРУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт перший подав надію цивільному населенню, що пайкування кави й цукру може бути знесене. В заяві проти ухвали конґресу, щоб знести харчові субсидії, він написав:

„Коли наші воєнні змагання проти німецьких субмарин увінчаються успіхом, ми можемо надіятися зчеркнути з пайкової листи цукор, а пізніше і каву".

Підманули Майнерів Вернути до Праці

ПИТСБУРҐ. — Замісць святкувати традиційне свято Незалежности, майнери якраз пішли копати вугля у цей день. Найбільш упертий страйк від часу нападу на Перл Гарбор покінчився несподівано, бо майнерам обіцяно виплатити півтора платні за роботу в часі свята. Отже половина з упертих 100,000 майнерів повернула, а ще лише відокремлені групи не послухали зазиву Майнерської Юнії, щоб приноровитися до вимог закона.

СЕНАТОР ЛАФАЛЕТ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ РОБІТНИКІВ

ВАШИНҐТОН. — Роберт Ла Фалет, проґресивний сенатор з Висканзин, зажадав від конґресу збереження прав робітників, що вони їх здобули упродовж довгих передвоєнних змагань. Це жадання поставив сенатор тому, що з нагоди війни, внаслідок ріжних надужить, багато конґресменів та сенаторів ставляться ворожо до робітничих осягів і хочуть вкоротити здобуті права в теперішному часі.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ВКЛЮЧЕННЯ ЖІНОЧОГО ВОЄННОГО ВІДДІЛУ ДО ПРАВИЛЬНОЇ АРМІЇ

ВАШИНҐТОН. — Президент підписав закон, ухвалений конґресом, про створення Жіночого Корпусу в армії. У той спосіб орґанізація ВААКС (Жіночий Помічний Корпус Армії), стане частиною воєнної сили Америки з днем 30 вересня, бо давній закон про ВААКС тоді вигасає.

ПЛЯНИ КАНАЛУ ЧЕРЕЗ ФЛОРИДУ ВИКІНЧУЮТЬСЯ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт повідомив комісію рік і пристаней в палаті репрезентантів, що пляни для перекопання поперек через Флориду сплавного каналу для лодок та кораблів з набором уже на викінченні. Як лише наладиться справу фінансів та робітників, розпічнуть канал копати. Він потвердив потребу каналу для злуки Мексиканського заливу з Атлянтійським океаном в листі до предсідника комісії Джозефа Мансфелда.

Премієр ґен. Сікорскі Згинув у Летничому Випадку

ЛОНДОН. — Власне як польський уряд на вигнанні збирався привитати свого премієра, ґенерала Владислава Сікорского, вертаючого з довшої подорожи по Близькому Сході, він одержав вістку, що літак, котрим летів Сікорські, розбився зараз по вилеті з Ґібральтару та що всі особи на літаку з виімком летуна згинули.

Кромі ґенерала згинула його дочка, замужна Софія Лесьовска, ґенерал Тадеуш Аплінарій Клімецкі, начальник польського ґенерального штабу, як також британський посол Казелет, звязковий між польським урядом і британським урядом.

Польський президент Владислав Рачкевіч негайно скликав надзвичайне засідання польського уряду на вигнанні, аби встановити заступників погибшого премієра й міністра. Тимчасово примієром іменовано Станіслава Міколайчика, провідника селянської партії, а міністром оборони став ґенерал Маріян Кукель.

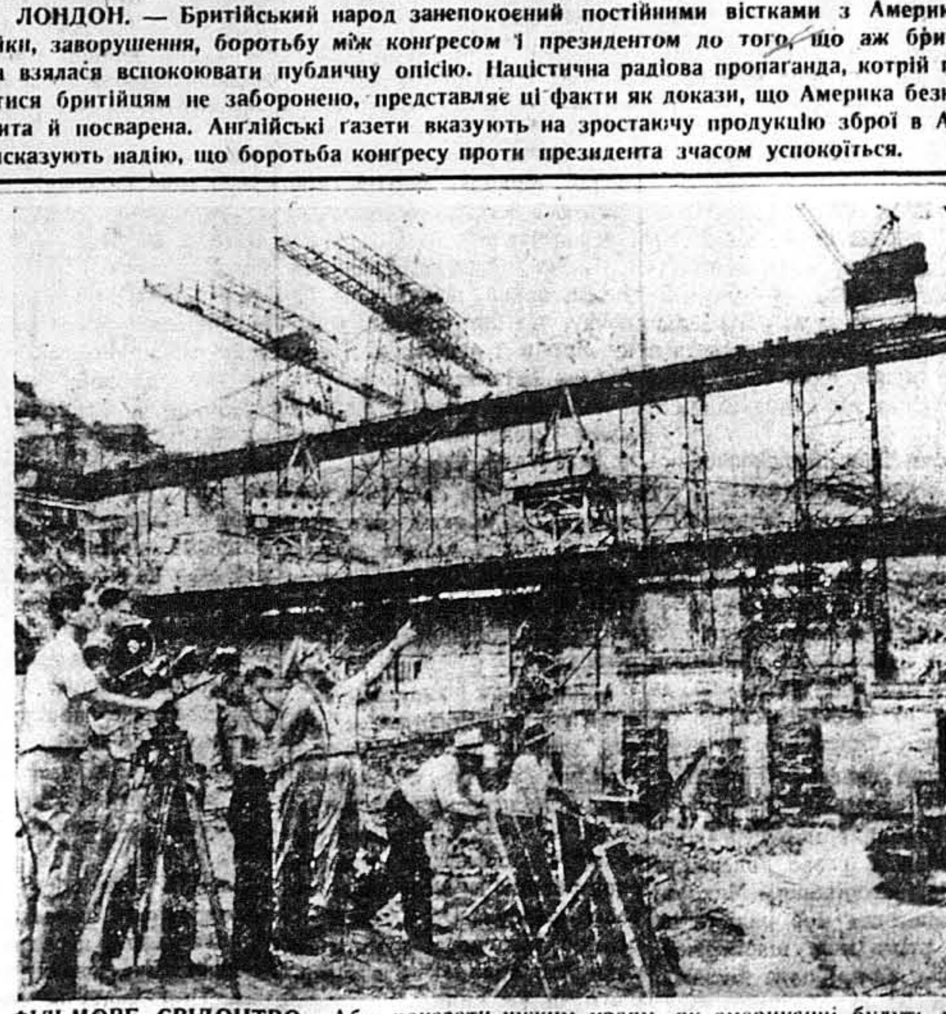
Німецький уряд пробував негайно вкувати собі політичний капітал з випадку; німецьке радіо каже, що нема сумніву, що ґенерала Сікорского вбила Британська Тайна Служба на суґестію Росії. Тимчасом летничі випадки, в котрих жертвою падали визначні люди, зовсім не є рідкістю. Згинулиж у таких випадках американський ґенерал Андрус, методиський епископ Лінард, відомий актор Леслі Говард та князь Кент, брат британського короля.

ДОНОСЯТЬ ПРО НЕДУГУ ҐЕРІНҐА

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — Одна ґетеборзька ґазета подає вістку з Німеччини, що маршал Герман Ґерінґ, міністер летництва, дуже хорий. Дістав він нервовий припадок і недугу серця. Уряд визначив двох спеціялістів для слідкування за його здоровлям.

БРИТІЙЦІ ЗАЖУРЕНІ НУТРІШНЬОЮ БОРОТЬБОЮ В АМЕРИЦІ

ЛОНДОН. — Британський народ занепокоєний постійними вістками з Америки про страйки, заворушення, боротьбу між конґресом і президентом до того, що аж британська преса взялася вспокоювати публичну опісію. Націстична радіова пропаґанда, котрій прислухуватися британцям не заборонено, представляє ці факти як докази, що Америка безнадійно розбита й посварена. Анґлійські ґазети вказують на зростаючу продукцію зброї в Америці та висказують надію, що боротьба конґресу проти президента зчасом успокоїться.

ФІЛЬМОВЕ СВІДОЦТВО. — Аби показати чужим краям, як американці будуть великі річні тами, „Тенесі Велі Оторити" зладила на спілку з Урядом Воєнної Інформації документальну фільму. На світлині: робітники збираються здіймати таму Фонтана, один з багатьох проєктів Тенесі Велі Оторити.

ВЕЛИКИЙ МОРСЬКИЙ БІЙ КОЛО ОСТРОВА НЮ ДЖОРДЖІЯ

ВАШИНҐТОН. — Департамент Фльоти подав короткий комунікат, що на заливі Кула коло Ню Джорджії, одного з Соломонських островів, розвивається велика битва між американською й японською фльотою. Подробиць бою не подано.

Не подано теж ніяких вказівок, чи японці цим разом справді зведуть з американськими кораблями бій, як це сталося в середині листопаду минулого року, чи відступлять, як це робили при інших оказіях.

Залив Кула лежить між островом Джорджія й островом Коломбаґара. Американці острілювали японські позиції в Вілі, на Коломбанґарі, і в Бойроко на Ню Джорджії. Морський бій у тій околиці був би льоґічним вислідом значних поступів, які там поробили американські війська, котрі саме заняли кромі острова Рендови ще три інші острови й до неділі вбили понад 500 японських вояків і знищили 160 літаків.

АМЕРИКАНЦІ ФОРТИФІКУЮТЬ АТТУ.

ВАШИНҐТОН. — Американці завдали ще один удар японському пануванню на Тихому Океині, перемінивши чимскорше занятий ними недавно остров Атту, що лежить між Алевтськими островами, коло Аляски, з оборонної твердині в сильну офензивну фортецю й базу, яка буде мати поважний вплив на дальшу кампанію Аліянтів проти японців. Ця сама мрака, що дозволила японцям захопити Атту пора плечима американців, тепер помогла американцям уфортифікувати Атту без перешкоди з боку Японії.

НІМЦІ ПОЧИНАЮТЬ ЛІТНЮ ОФЕНЗИВУ ПРОТИ РОСІЇ.

ЛОНДОН. — Російський комунікат каже, що німці почали нарешті довго сподівану літню офензиву проти російських військ. Офензива почалася на 160 миль довгому фронті міст Орела, Курська й Білгороду.

Німецький комунікат говорить тільки про менші бої, але російський комунікат подає досить доказів на те, що бої ведуться на велику скалю, коли за кілька годин завзятих боїв у тих околицях червона армія знищила або забрала німцям 586 повзів, 203 літаки й вбила тисячі вояків. За російським комунікатом, у самій околиці Білгороду німці втратили понад 3,000 вбитих. Знищення 568 повзів означає, що в боях узяли участь принаймні дві панцирні дивізії.

Російський комунікат каже, що червона армія була добре приготована стрінути німців та що німцям удалося прорвати російські лінії тільки в кількох неважних точках.

ВЕЛИКІ АЛІЯНТСЬКІ РЕЙДИ.

ЛОНДОН. — У неділю британські літаки бомбардували важко Кельн (Кольонію) важне німецьке промислове й комунікаційне місто, та Рурщину й Гамбурґ, рівночасно теж міста Аміян, Лє Мен, Нант і Ля Паліс у Франції. Того самого дня аліянтські літаки відвідали з рейдами чотири місцевости на острові Сардинії та чотири місцевости на Сицилії та бомбардували Остію та Фіюмічіно коло Риму.

У понеділок аліянтські літаки вдарили по 6 повітряних базах на Сицилії. В боях узяло участь найбільше число бомбовиків і боєвих літаків від кінця туніської кампанії.

Світлини зняті з міста Кельн на другий день після великого рейду, показують, що рейд наробив німцям кольосальні шкоди. Катедра в Кельн, про котру німці доносили, що вона знищена, видно ушкоджена тільки легко.

ЛІТАК БЕЗ МОТОРУ ПЕРЕЛЕТІВ АТЛЯНТИК.

ЛОНДОН. — Всі знавці летництва признають подією великої ваги для майбутнього розвою повітряної комунікації перелет навантаженого безмоторового літака („ґлайдера") понад Атлянтик.

Його дорога виносила 3,500 миль. Літак відбув дорогу за 28 годин. Його крила мають розпняття 84 стіп. Тягнув його як „льокомотива" дво-моторовий літак. Кермувала ним залога з британської воєнної летничої служби. Перед вилетом на океан „ґлайдер" відбув пробні лети коло Монтреалю, на Ню Фундляндії й Лабрадорі, інколи серед найгіршої погоди.

БРИТІЙЦІ ВИСАДИЛИ ВІЙСЬКА НА КРЕТУ.

ЛОНДОН. — Британські війська висіли несподівано на окупований німцями грецький остров Крету, знищили там поважне число німецьких літаків на летничому майдані й відступили на кораблі, не втративши ні одного чоловіка.

Британське радіо остерегло населення Крети, що рейд не мав на цілі осадити війська на постійне, а тільки виконати певні мілітарні завдання і відступити.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

Анґлійські Журби за Америку

Артур Крок, вашинґтонський кореспондент „Ню Йорк Таймсу", звертає увагу на заалярмовання британської преси сварнею між американським конґресом і президентом. Як доказ цеї журби він наводить виїмки з анґлійського ліберального щоденника, відомого на весь світ „Манчестер Ґардієна", та лондонського тижневика „Віклі Трибюн". Крок догадується, що ситуацією в Америці занепокоєні певно й британська публична опінія й британський уряд. Він признає навіть це занепокоєння зовсім природним. Адже британці й американці є союзниками в війні, немовби спільниками в підприняттю. Успіх спілки залежить від справности кожного спільника на домашньому фронті. Коли один зо спільників не домагає в виконанню воєнної програми ,ціла спілка загрожена, а з тим ціле спільне підприняття, в цьому випадку війна.

Сказавши такі признання, Артур Крок далі починає обороняти конґрес у його акціях проти президента. Виходило би нібито, що така в Америці контрукція, що, як нарід хоче змінити президента, то йому ніщо не лишається ,як голосувати проти нього при виборах, а в міжчасі поборювати через конґрес. Цим Крок виразно, хоча певно нехотячи, признає, що головною ціллю опозиції конґресменів і сенаторів проти президента Рузвелта є повалити президента, тоді як першою ціллю кожного члена конґресу повинно би бути старатися виграти війну.

Кампанією конґресу проти президента журяться не тільки британці. І в Америці є поважна публична опінія, зажурена цею боротьбою проти президента. Тижневик „Ню Репоблик" дав недавно тому висказ цьому заклопотанню в статті про „зґедзений конґрес", у котрім він сказав, що заходи сенату довести до інфляції, викривити факти про ведення війни й недопустити до складення плянів щодо мира зробили більше для підорвання нашої сили, ніж яканебудь акція держав Осі. Цей тижневик від довшого часу писав, що нам треба конґресу, який щиро поставив би виграння війни своїм першим завданням.

Зрештою й в „Ню Йорк Таймсі" не всі видно думки Артура Крока, що мовляв опозиція конґресу проти президента це зовсім природна собі річ в нашій демократії. Не так давно фінансовий знавець того часопису, Ґ. Ф. Гюз, писав зприводу одної такої опозиції конґресу проти президента Рузвелта; чи не годують якісь ворожі аґенти конґресменів „дурним буряном"? Це чейже досить ясно вказує на можливість, що право опозиції проти уряду ,признане американською конституцією, можна посунути легко аж до ведення підривної акції проти уряду в виконуванню найважнішого діла в даний мент: оборони краю.

Рахують на Заколот на Сході Европи

Відомости, які надходять до часопису Ню Йорк Таймс з Москви про те, що діється на українських землях під націстською окупацією, дають багато до думання. В першу чергу видно, що німці рахуються уже з воєнною прогрою. І то саме в Україні й на тих землях, що є чисто російськими. І саме тому, як виходилоб, зачинають зміняти політику супроти тих земель і населення. Очевидно не тому, щоб тим землям, чи тому населенню допомогти. Ні, вони хочуть помогти самим собі.

Виходилоб, що німці намагаються при помочі ними зорґанізованої російської армії, що є під проводом бувшого совєтського ґенерала Власова, підготовити „визвольну боротьбу" самого російського народу. І то з комуністичною владою.

Не іде тут, як виглядає, про теперішню боротьбу, а більше про те, щоби така боротьба могла вестись тоді, як німці будуть заставлені опускати загарбані ними землі на сході Европи. А щоб таке могло наступити, то до цього, як виглядає, має служити теж і „нова" політика націстської окупаційної влади супроти українських і російських селян, чи тих, що є в балтійських краях. Їм отсе окупаційна націстська влада надає чи рішена надати землю на індивідуальну власність. Очевидно, що німці думають на тім скористати ще тепер, коли ще самі воюють, рахуючи, що селяни в такому випадку краще будуть господарити і більше доставляти їм харчів. Але те мабуть не є рішальним, як виходилоб з інформацій з Москви. Тут обрахунок на дальшу мету; на те, що як знову появиться на тих землях комуністична влада, щоби був проти неї спротив з боку населення, а в першу чергу з боку селянських мас. Очевидно, що є ще й інші чинники, що моглиб такий спротив спричинити чи поглибити, як от змагання тих земель до самостійности. І те німці беруть можливо під увагу, але мабуть таки найбільшу покладають надію на селянські маси, ворожі комуністичним економічним експериментам.

Чому це німці роблять? Якщо є так, як доносять з Москви, то відповідь не така важна. Нацисти знають, що їх жде, як вони програють війну. А щоб облекшити завчасу свою долю, то підготовляють Аліянтам такий заколот в Европі, щоби вони мусіли по розгромі Німеччини бути заняті Балканом, Францією чи сходом Европи, а не самою Німечиною. Таке вони будуть пробувати у всіх краях. Та добре знають, що на сході Европи готово прийти до найгіршого, якщоб там не дано народам змоги жити свобідно й самостійно.

Ось той німецький обрахунок міг би бути легко перекреслений завчасу, якщоб Аліянти могли ті народи запевнити, що вони не попадуть з одної неволі під другу. А що вісти про згадану вище акцію націстів на окупованих ними землях на сході походять з Москви, то в першу чергу в Москві повинні думати про те, як треба зарадити ось тій новій націстській акції. А зарадити можна дуже легко. Треба тільки зректись совєтського панування над тими, що такого панування не хочуть.

ІСПИТ ВИДЕРЖАНО

Такий є наголовок редакційної статті канадійського часопису **„Український Голос"** (з 30. червня), написаної сприводу закінчення Конґресу Українців Канади. Вже сам наголовок говорить ясно, що Конґрес вдався. А як вдався, то про те говориться у статті, яку передаємо отсе майже вцілости.

* * *

Конґрес Українців Канади, скликаний Комітетом Українців Канади, відбувся згідно з програмою в днях 22, 23 і 24 червня в готелі Роял Александра в Виннипеґу і відбувся так гарно і славно, що перевершив найбільш оптимістичні надії. Це була рішучо найбільша і найкраща українська маніфестація на американській землі.

Конґрес був удачним з кожного згляду. Він був удачним під зглядом числа учасників, бо брало в нім участь звиж 700 людей... Був конґрес удачним і під зглядом якости учасників. Хоч були між ними люди всякого звання і образування, то досить було на них поглянути, аби впевнитися, що це були дійсно найліпші, найповажніші й найрозважніші люди з українського громадянства в Канаді, правдива сметанка українського народу. Увага, з якою вони три дні слухали кожного промовця, оплески, якими вони стрічали вислови, що заслугували на спеціяльну увагу, холоднокровність, яку вони знали виявляти тоді, коли холоднокровности було потрібно, лад, який вони задержали увесь час конґресу — все те були докази, що на конґрес зїхалися були дійсно вибрані люди. Був конґрес удачнім і під зглядом свого орґанізування. Люди, що були на конґресі, не потребували змарнувати ані хвильки часу. Програма йшла вперед, як добрий годинник; не було вагань, запинок, ні чекання... Промови були виміряної довжини і один промовець не забирав часу, призначеного для другого промовця. Остаточно конґрес був удачним щодо тем, які були поставлені на програму і щодо способу, в який теми були опрацьовані та предложені. За резолюції, які конґрес ухвалив, ніхто з українців не потребує соромитися, ні оправдуватисі.

Готель Роял Александра, удержуваний Канадійською Тихоокеанською Залізницею, має славу як не найбільшого, то одного з найбільших і найдорожчих, а тим самим інайбільш недоступних для убогих людей. А українці є переважно не багаті люди. Одначе на час конґресу готель Роял Александра перемінився в майже український готель. Українська мова панувала в нім скрізь — на коритарях, в кімнатах, в їдальнях. І не звертали на себе українці уваги тим, що не знали, як поводитися. Вони були фактичними господарями цього великого готелю, але були господарями, що вміють викликати респект для себе.

Дуже часто можна почути між українцями нарікання, що канадійська преса їх іґнорує, або й ворожо до них відноситься. Не можна цього сказати про відношення двох виннипеґських щоденників, — „Фрі Прес" і „Трібюн", — до Конґресу Українців Канади. Часописи були такі переповнені звідомленнями про конґрес, що можна було навіть почути замітки, ніби нічого в них більше й нема поза українців. Правда, не було в них редакційних коментарів. Українське питання все ще виглядає канадійським редакторам на делікатне питання, про котре краще не говорити, як сказати щось таке, чого пізніше треба буде жалувати. Одначе звідомлення про конґрес українців були річеві і справедливі; ніхто не може сказати, що були вони подиктовані бажанням зробити українцям якусь шкоду. Коли „Фрі Прес" та „Трібюн" не заанґажувалися до роботи вкористь українців, то бодай те можна їм признати, що в часі конґресу трактували українську справу зовсім поважно. Цим вони зробили українцям велику прислугу. Це має велике значіння для українців.

Побоювания, що українській справі Конґрес Українців Канади скорше пошкодить в теперішню пору, як поможе, не здійснилися; в кожнім разі не видно досі найменшої признаки шкоди, яку він міг зробити. Зате вже можна показати на користи з нього. Користь з нього є хоч би та, що конґрес представив публично думки і бажання великої більшости українців. Ніхто не може вже сказати, що це думки й бажання якоїсь дрібної і невідповідальної горстки людей, на яких ніхто уваги не звертає. 700 людей з цілої Канади не могли зіхатися на поклик невідповідальної горстки людей, що не мають впливу на широкі маси. Користь є в тім, що погляди та бажання, висловлені конґресом, були тверезими і умірковании поглядами та бажаннями, а не пустими вигуками скрайних осібняків...

Конґрес Українців Канади був іспитом свідомости та дозрілости українців. Він був іспитом як для провідників, так і для мас. Наша покірна думка є, що українці цей іспит видержали. Сам факт, що нема досі збоку ворогів голосів критики конґресу, каже догадуватися, що не дуже то й є за що його критикувати...

Видержали українці іспит перед чужими, але й видержали його самі перед собою. Конґрес доказав, що єдність між ріжними українськими ґрупами є можлива. Можлива майже у всіх важніших українських питанях — крім питань, в яких ріжняться. Але ці питання є в дійсности другорядні, — теоретичні, а не практичні. Є прим. ріжниці між католиками і православними. Одначе як нема католикам ніякої користи в тім, аби православні були покривджені, таксамо нема для православних користи в тім, аби католики були покривджені... Тимбільше як в інтересі українців - католиків, так і в інтересі українців православних є, щоби в чужих людей думка про всіх українців була добра, щоби всі українці могли користати з прав, з яких другі користають, щоби всі українці разом здобули права, які другі народи мають, або яких другі народи бажають... Можлива є між українцями ріжниця поглядів на те, який має бути лад в українській державі, але це другорядне питання; важніше питання є: чи повинна бути українська держава, чи ні, — і як довго відповідь на це питання є одна, так довго є можливість співпраці, поки не здобудеться держави. А це є завдання, на яке й ціле життя не все вистарчить.

На Конґресі Українців Канади панувала гармонія між ріжними українськими ґрупами. Це доказ, що вона може панувати не тільки три дні, але й три роки, а може й три десятиліття. Варто пробувати!

Конґрес Українців Канади вдався. Він вкрив славою українців Канади. Користи, які він принесе українцям Канади, дадуться ще бачити. Шкоди українцям Канади він не приніс. А з того висновок: Як не приніс цей конґрес шкоди, але вже є надія на користи, то чому не зачати відразу думати про — Другий Конґрес, який ще певніше і ще більше принесе користи?

Для Наладнання Достави Бараболь на 1944

Урядові харчові експерти промишляють над тим, якби то не допустити до бараболяного передновку в наступному році. Ба, навіть не передновку, а таки недостатку упродовж року. Велика Британія може послужити за взірець, як наладнувати такі діла. Так напр. уряд може закупити збір бараболь, коли вони дозріють і відпродати їх тим, що їх перевозять, все одно, чи вони роблять це як великі підприємці, чи як малі. В кожному випадку уряд назначує ціну, заки бараболі дійдуть до покупця. На ділі уряд тратить гроші, бо мусить забезпечити заробіток підприємцям.

В нашому краю нема що ждати з пляном до другого року. Вже тепер він мусить існувати і його треба виконати, заки ще цьогорічні бараболі будуть кинені на ринок. Бо на ринку є вже у великій кількости бараболі з весняного збору, отже їх треба випродати наперед. Саме над способом розпродажі цих бараболь журиться федеральний уряд і тому президент так завзято обстоює ухвалення субсидій при зміні цін поживи.

Крім бараболь ще й цибуля є проблємою. Обидва ці продукти можуть бути субсидіованів часі продажу, але в часі продукції. Це булоб заохотою для продуцентів садити бараболі чи цибулю в більшій кількости. Новий харчовий адміністратор Марвин Джовнс, як кажуть, схиляється до анґлійського пляну, але приноровленого до американських відносин. Він також вижидає останнього рішення конґресу в справі субсидій, бо президентдент вже сказав своє слово на ухвалений закон про заборону субсидій. Кажуть, що президент приготовляє дуже важну заяву, в якій він вияснить цілий свій плян орудування харчами.

Справа бараболь була безпосередньою причиною для вироблення цілого харчового пляну. Директор Воєнної Мобілізації Джеймс Бирнес висловив думку, що президент опер свій плян на анґлійській практиці про закупно та продаж бараболь. Продукція бараболь в 1903 зросте, бо на них призначено 3,000,000 акрів землі. В 1942 році було 2,845,000 акрів відданих під продукцію бараболі.

ГРИГОРІЙ КВІТКА-ОСНОВЯНЕНКО

ЩИРА ЛЮБОВ

19)

„Покличте, таточку", сказала Галочка. „Коли почали, будемо кінчати".

Старий сам пішов за Миколою і йдучи каже: Чи ждав же він собі такого щастя? Та і я, чи ждав же такої долі своїй дитині?...

Зіставившися Галочка сама собі у хаті, стрепенулася і сказала: „Тепер, Семене Івановичу, прощай на вічні віки!... Мабуть, що я тебе щиро любила, коли відреклася від тебе, топлю свої молоді літа, дівованячко, йду на вічні сльози, на тугу, на усякі муки душі, або від тебе відвести усяке лихо!... Не кажу тобі: люби мене! — не можна, це проти закону, — а згадуй мене у цім ділі, що я для тебе зробила... і як знаєш, так дякуй! Прощай! Настає година, що і здумати про тебе гріх буде. Прощай, мій миленький!"

Хусточку усю, що держала у руках, усю змочила своїми гіркими, крівавими слізми, хоч викрути!

„Тепер", сказала, „усе покінчила. Закрився для мене білий світ!" і стала Богу молитися і поклони бити, щоб Бог дав їй силу перетерпіти цю годину, перемогти своє серденько у закон уступити... а там — як Божа воля!

То плакавши, то поклони бивши, розкраснілася Галочка. І що то за гарна була! От як, буває, румяна зоря догоряє, а тут чорні хмари її закривають і вона ніби спішить красуватися і веселити мир Божий, що так би усе і дивився на ту зорю, і хмари повідпихав би геть, колиб можна було. така і Галочка була тоді. І чого не зробив би, чого не віддав би, щоб вона була щаслива?

Увійшов Олексій з Миколою. Галочка стоїть кінці стола, і не глянула на свого судженого. Вона з батраків батькових не дуже кого і знала. І чого було вже дивитися і розглядати, який собі той, з ким тяжка доля привела жити?

Сівши Олексій на лавці, подумав, здихнув і каже:

— Молодим дуже приговорив я тебе служити в мене і обіцявся, коли будеш мені вірно і чесно служити, не зіставити тебе і нагородити. Ти служив мені так, що дай Боже, щоб і товариш так приглядав добра, як ти вбивався за хазяйським. Спасибі тобі!

Микола низенько поклонився.

— Прийшла моя черга, казав Олексій, слово додержати і тебе нагородити. Миколо! От тобі одна моя радість на світі, втіха моя, щастя моє, Галочка, одним одна дитина... Візьми її; худоба, усе твоє; візьми і мене в прийми. Не покинь... та за слізми не зміг дальше і говорити.

— „Щоб то як, дядушка?" питає Микола, поблід, труситься, і боїться, думаючи, чи так він чує?

— Так, Миколо! Будь мені зятем, кохай, шануй мою Галочку, що Бог тобі дає у жону. Зроби її щасливою, і тебе Бог не оставить...

— „Чи не смієтесь ви надо мною?" ледве проговорив Микола.

— Ніякий це сміх і не жартовання, це важний, святочний час. Я, отець, маючи одним-одну на світі дитину, уручаю тобі її, надіючися, що ти, а не хто інший зробить її щасливою...

Микола так і кинувся Олексієви у ноги і став казати: „Чи аж достоїн такої чести? Я круглий сирота: ні роду, ні плоду, ви мене на ноги поставили, ви мене до розуму довели! Я вас знав, почитав за отця рідного за вашу ласку, за вашу науку!... Об Олексієвні, ось об Галочці, і думати не смів! Хто вона, і хто я мізерний? Чи яж смію?..."

— Коли я тобі її уручаю, сказав Олексій, піднявши його від ніг своїх, коли я прошу тебе: будь моїм сином! збережи мою Галочку?...

Тут Галочка підійшла і, як ніхто й не ждав, припала до ніг Миколиних. Той силкується її підняти, а вона не дається і просить його: „Ні об чім тебе не прошу, тільки будь до мене добрий, не потурай, коли часом буду смутна, це минеться. Я буду тобі покірна, поважатиму тебе; доведу до того, що ти, бачачи мою добрість, полюбиш мене. Не попрікай мені, коли часом... я й сама не знаю, яка я буду? Не вважай тим, а доведи мене до того, щоб я тебе... через тебе мала хоч маленьку втіху, не терпіла ніякого горя. Поклонімося же поперед Богу святому, щоб поміг нам жити, як я кажу; а далі нашому пан-отцеві, нехай благословить і молиться за нас, за своїх дітей".

Олексій зняв образ святий, молоді стали молитися; от Микола припав перед образом навкалішки і каже:

— „Петровичу! чи, як ви мені повелїваете, пан-отченьку! і ти, Олексієвна! От вам Бог милосердний, і перед його образом заприсягаюся, і перед вами: любити вас, Олексієвно, шанувати, почитати вас, не як є ви моя жінка, а як проти мене господиня... Ніколи і ні защо не почуте від мене і жадного грубого слова. Буду для вас такий же робітник, як і до цього часу був. Ви над собою волю маєте; ви розумніші від мене, ви і мене навчайте. Петровичу! я батька й матери не знаю. Ви мені отець і добродій! Будьте мені, як і були, хазяїном і повелівайте надо мною. Однаковісінько, як і до цього часу, буду за вашим добром вбиватися і так об ньому радіти, як і тепер. Воно як було усе ваше, так і буде вашим, і я й сам по вік ваш. Тепер на таку волю благословіть нас, пан-отче!"

Тут з ним припала до ніг отцівських і Галочка, і що то плакала!

Олексій їх поблагословив і дуже гарно усе приговорював і просив Бога, щоб їм післав прихильність свою.

(Дальше буде).

Чого Гес Летів до Британії

Досі ще нема офіціяльної заяви про те, чому Рудольф Гес, права рука Гітлєра, вилетів з Німеччини, хоча від його прибуття до Скотляндії минули два роки. Тепер один американський місячник подає свою теорію про цей цікавий лет, про котрий, мовляв, нині знає правду вже багато анґлійців й дещо американців. Місячник не подає імені автора статі, але засвідчає її правдивість своїм лондонським кореспондентом.

На думку цього безіменного автора, Гес не втікав з Німеччини, як це говорилося в деяких кругах, а вилетів як післанець націстів, на приказ Гітлєра. Його прилету до Британії ждало певне число британців і на останній частині своєї дороги він мав справді ескорту британської повітряної служби.

Думка за вислання Геса зродилася в самого Гітлєра десь на початку 1941. року, коли Гітлєр побачив, що він не може надалі відкладати „святої війни" проти Росії. Перед починанням цеї війни, він пробував позбутися війни з Британією, боячися починати війну на сході, поки ще не полагоджена війна на заході. Якби він міг полагодити війну з Британією, він міг би тоді сконцентрувати всі сили проти Росії.

У січні 1941. року Гітлєр пустив у відповідний спосіб роспити між британцями, що вони сказали би на безпосередні переговори. Роспити післано не британському урядови, але ґрупі впливових британців, між іншим князеви Гемилтонови, котрий належав до тепер уже здискредитованого Союзу Анґлійсько - Німецької Приязни. Курієром послужив один відомий дипльомат, і німці предкладали свою оферту в імени мира й приязни між народами нордійської раси. Плян розвивано осторожно; ні одна ні друга рука не зраджувала своїх карт. Коли британці відкинули плян переговорів на невтральнім ґрунті, Берлін предложив думку про висилку делеґата до Анґлії.

Гітлєр рішив, що делеґатом має бути людина, що стоїть у самій верхівці націстичної партії й уряду. Найкращим кандидатом на це видався Вальтер Ріхард Рудольф Гес, про котрого звязки з націстичним урядом і Гітлєром не могло бути найменшого сумніву, бо він був „наці но. 3", заступник Гітлєра й його найближчий приятель. До того він виріс у Александрії, говорив плавно по анґлійськи й „розумів британську психольоґію"

Британці довго не відповідали на націстичну пропозицію, але остаточно її приняли. І так, дня 10. травня, по 4 місяцях поплутаних переговорів, Гес вилетів підчас сумерку.

Одної річи німці не знали, що в своїх переговорах з британцями, вони не говорили з приватними людьми, а з аґентами Британської Тайної Служби, котрі тільки вживали імен і письма князя Гемилтона й інших британських шляхтичів зо Союзу Анґлійсько Німецької Приязни. Перше письмо націстів, прислане до Анґлії в січні 1941. року визначним дипльоматом, не дійшло до рук адресата. Його переловила Британська Тайна Служба. Від того часу до самого кінця кореспонденцію між націстами й британцями полагоджували британські аґенти. То вони посилали німцям відповіди, які розробляли націстам апетити, які тут то там давали натяки, що Британія найшлася в військових труднощах, з котрих вона хоче вийти згодою з Берліном.

Тої ночи, коли Гес вилетів з Німеччини, націсти вислали на Лендон найбільшу силу бомберів, яку вони колинебудь вислали до Анґлії. Підчас того рейду з одної далеко на півночі положеної радіо стації в Скотляндії прийшла до уряду вістка, що над побережжям Скотляндії зявився літак і що він не подав своєї тотожности. Його скорість вказувала, що це був боевий літак. На карті в кімнаті для слідження за такими літаками негайно зазначено його положення й напрям лету. Коли про це дізнався командант боєвих літаків, він негайно скрикнув: „На Бога, кажіть їм не зістрілювати його!" Вслід за невідомим літаком вислано негайно тихцем два літаки з приказом, аби заставити його осісти, але під ніякою умовиною на нього не стріляти.

У Ланакшері, в Скотляндії, фармер Дейвид МекЛін побачив, як на його поле осів леґкопадом якийсь чоловік. Фармер побіг до нього з ґралями в руках. „Чи ти ворог чи один з наших?" він спитався. „Не ворог, а приятель британців", говорив незнаний з трудністю, бо підчас злету викрутив собі ногу й вона його сильно боліла. Фармер завів його до кухні, де він признався „домашнім сторожам", що він прибув з Німеччини й шукав приватного летничого майдану князя Гемилтона. „Прошу сказати князеви Алфредови Горнови", попросив він, „що я прибув".

Тимчасом на приватнім летничім майдані князя Гемилтона ждав його свого роду привітальний комітет, зложений з офіцирів військового розвіду й аґентів Тайної Служби. Те, що Гес мусів висісти задля браку топлива, було тільки приключкою в пляні, через яку вістка про лет Геса дісталася до публичного відома.

Коли „привітальний комітет" почув про випадок Геса й найшов свого гостя, він забрав його до бараків Мерігил коло Ґлезґова. Там гість відразу змінив тон. „Я, каже, прилетів спасти людство. Я — Рудольф Гес". Він дав до зрозуміння, що його приїзду ждуть визначні британці (ця заява була більше правдива, ніж він підозрівав).

Гес приїхав приготований підійти посередною дорогою до британського уряду. Тимчасом вийшло так, що його підхід до британського уряду випав зовсім безпосереднім. Айвон Керкпатрик, відомий начальник шпигунства в першу світову війну й секретар британської амбасади в Берліні через пять літ, полетів до Скотляндії, аби відобрати від Геса плян для пересилки британському урядови. Навіть Гітлєр не міг вимагати кращої коперації. Навіть не дивлячися на те, що він не стрінув князя Гемилтона, Гес усеще думав, що він має до діла з посередниками з Союзу Анґлійсько-Німецької Приязни.

Нацист випаплява перед Киркпатриком усі подробиці Гітлєрового пляну завішення зброї й мирових переговорів. Він був запалений і говорив багато. Стенографічний рапорт з його розмов обіймає кілька нотаток. Через те, що на його погляд Британія війну вже програла, він говорив тоном чоловіка, що повчає виновника.

Пропозиція Гітлєра зводилася в основних точках до ось чого:

Гітлєр обіцював перестати зовсім воювати на заході Европи. Німеччина мала евакувати всю Францію з виїмком Альзації й Льотаринґії. Вона мала задержати Люксембурґ, але покинути Голяндію, Бельґію, Норвеґію й Данію. Кромі цього Гітлєр готов був відступити з Юґославії, Греції й зо Середземного моря взагалі, і Гітлєр мав помогти дійти до згоди Італії й Британії. У заміну за це Британія мала зобовязатися заняти до Німеччини становище прихильної невтральности на сході Европи.

Гес вияснював вагу Гітлєрової „східної місії" „для спасення людства" і вказував, як Анґлія й Франція стали би арсеналами вільного капіталізму проти азійського комунізму. Німеччина, говорив він, відбирала би всю продукцію аліянтських воєнних промислів, поки вони могли би бути перемінені на мирову продукцію, запобігаючи в цей спосіб депресії. Він не давав ніякої інформації щодо військових плянів Гітлєра для східної Европи. Це, мовляв, була справа самої Німеччини.

Через два дні емісар Гітлєра викладав й розвивав свої пропозиції. Він підчеркував, що фірер не торгувався би за подробиці, якби тільки Британія захотіла подати свій плян мира. Гітлєр, як любитель людства, говорив Гес, хотів би покласти край цій „безмисній війні" з братерським народом та мимоходом забезпечити собі заді, воюючи на сході Европи.

Маючи весь німецький плян у своїх записниках, Киркпатрик поїхав на Давнинґ Стріт, де міститься міністерство заграничних справ і мешкання премієра. Плян цей переслано для опінії й до Вашинґтону. Президент Рузвелт потвердив рішення Чорчила. Відповідь була коротка: „Ні". І Лондон і Вашинґтон кілька разів остерігали Росію про надходячий удар з боку Німеччини. Російські провідники не вірили, або вдавали, що не вірять.

Гесови про це рішення нічого не сказано, але йому дозволено думати, що його плян взято під увагу. Коли він міг ходити, його повезено до Лондону, де він говорив з лордом Бівербруком, Алфредом Дофом Купером і іншими провідниками уряду. Чорчил одначе відмовився з ним стрінутися.

Доперва, як Гес виговорився й вже не міг подати більше інформацій, йому сказано, що його плян відкинено й що Британія вже є союзницею Росії. Він теж дізнався, що Британська Тайна Служба перехопила його звязки з кружком Анґлійсько - Німецької Приязни та що ні Гемилтон ні ніхто з його оточення не знав нічого про проїзд Геса, поки вся Анґлія це знала. Це його так поразило, що він перейшов через легке нервове заломання й малощо не збожеволів. Коли він почув про затоплення кbrowsing „Бісмарка", він плакав цілий день.

Ґес домагався, аби його вислано до Німеччини, бо йому як емісареви належиться безпечний поворот. Британський уряд поглянув на справу інакше: Гес приїхав як висланник до приватних осіб, а не до уряду, а тим самим він був воєнним бранцем. Тепер його держать в одному маєтку, де він має досить свободи, але де його добре стережуть. Він проводить майже весь час на читанню.

Після війни, коли всю цю історію можна буде розкрити в цілости, цей епізод з Гесом буде записаний як один з великих досягів Британської Тайної Служби.

БОМБАРДУВАННЯ ВУЛЬКАНІЧНИХ ГІР

На території Італії та Японії находяться найбільші „діючі" вулькани, а це Везувій в Італії і Етна в Сицилії та Фуіяма в Японії. Від довшого часу підносять думку, що, колиб вдалося розвалити бік вулькану великим бомбами то лява знищилаб край до щенту. Зокрема Японія потерпілаб з такого вибуху вулькану. Та інші вчені кажуть, що людські сили за малі, щоби викликати штучний вибух. Всеж таки дехто радить зробити спробу.

НАЙВАЖЧА ПРОБЛЄМА ПІСЛЯ ВІЙНИ

Заворушилися чоловіколюбці, фільософи й практичні дипльомати з нагоди війни. Кожен чує, що це за нещастя. І кожен хоче винайти спосіб, як вже не виключити, то хоч обмежити війну на будуче. На язиці кожного по стороні Аліянтів гітлєрівська теорія расизму та німецького над-націоналізму. Але повалюючи його, мовчать здебільша про другий над-націоналізм, сповитий в мраці московського інтернаціоналізму.

Є ще інші прояви, що вимагають вияснення. Але як тут витолкувати такі прояви:

От в Америці назріла расова ненависть між білими й чорними до таких розмірів, що вітвертий вибух пристрастей у Дітройті мусів спонукати до застанови державні й суспільні чинники.

Серби попали в неволю Німеччини на час війни. Ледви показується на овиді надія перемоги Аліянтів, а вже чуємо з Лондону часописні голоси, що навіть в коаліційнім югославянськім кабінеті Милоша Трифуновіча повстав сербський заговір, щоб повалити цей кабінет, а встановити новий із пан-сербськими змаганнями. Тобто такий кабінет, що має на меті відновити передвоєнну пан-сербську політику ненависти й расово-національного переслідування словінців та хорватів.

Мадяри й румуни, що йдуть разом проти спільного сильного ворога, советської Росії, ніяк не можуть погодитись між собою. Мадяри, хоч як загрожені у свойому існуванню з боку Росії та Німеччини, ніяк не можуть позбутися думки зрезиґнувати з панування над Словаччиною та Карпатською Україною. Румуни посягають дальше по українську землю.

А що то вже Сталін не вигадує, щоб наперед забезпечити собі панування не лише над Україною, Литвою, та балтійськими народами, але навіть над цілою Польщею, хоч Росія в дійсности загрожена в свойому існуванню. І якби не допомога Америки, то що то булоб уже сталося з Росією та Сталіном. І хоч Сталін віддихнув про помочі Америки, то, як пишуть у Вашинґтоні, він щось то не дуже спішиться дати ясну відповідь президентови Рузвелтови, коли з ним побачиться. Кажуть, що причиною такого вагання Сталіна є Польща. А про польську справу з тієї нагоди дива пишуть. Кажуть, що президент Рузвелт вислав особистий лист до польського премієра ґен. Сікорского, в якому щось згадує про наладнання зо Сталіном. А Сталін орґанізує якусь ніби то польську армію, щоб створити „велику й сильну незалежну Польщу" в часі, коли незалежна польська армія стоїть на границі Росії на Закавказю.

Іншу політику почали грати чехи супроти Польщі, як лише Сталін звернувся проти поляків. Чеський премієр Бенеш поїхав на поклін до Сталіна в тому самому часі, коли Сталін зірвав з поляками в Европі.

На конґресі Канадійських Українців відчитано привіт з якимись пропозиціями в польсько-українській справі від польських орґанізацій в Канаді. Поляки, що від світової війни не використали досі ні однієї нагоди для зближення з українцями, тепер щось починають призадумуватися і... вагатися, на яку ногу стати.

Оці зразки вказують на подвійну вдачу в людини, а головно в народів. Перш усього відвічна черта одиниці: „Потапаючий хапається бритви"... „а по трівозі забув о Бозі". Друга, це черта ґрупова, расова, національна: гордість чи може амбіція. Так, як одиниця дразлива на особисту честь, так в далековищім ступні є і з народами. Тому насмішка, легковаження слабшого сильнішим викликує таку страшну реакцію, а навіть бажання пімсти аж до „десятого покоління". Скорше простить людина особисту кривду чи обиду, ніж обиду ґрупову, національну. І тому ненависть між народами прямо залюбки культивується і ждеться нагоди відплати. А з ненависти повстають всякі інші нещастя.

Колиб появився якийсь практичний дипльомат - фільософ, що зумів би оті амбіції приборкати, злагодити почуття гордости сильнішого супроти слабшого, ба навіть почуття пімсти слабшого до сильнішого, тоді може можнаб заговорити серіозно і з виглядами на успіх про обмеження війни в майбутности.

С.

AMERICAN HEROES
BY LEFF

Three Japs killed with one bullet was the score of Marine Pfc. Nicholas Sileo while defending a small village somewhere in the South Pacific. Sileo dropped the trio as they approached Indian file and then bagged two more before the swarming little men's rifle fire put him out of commission and he had to be hospitalized. Our boys are making the best use of the ammunition which you help buy when you invest in War Bonds. Help pass them more of it.

U. S. Treasury Department.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ПІТСФІЛД, МАСС.

Посвячення Таблиці. — Багато в армії Дядька Сема.

В нашій громаді відбулося дня 20. червня гарне торжество посвячення таблиці з прізвищами тих, що служать в армії Дядька Сема. Зраня о. А. Борса відправив Службу Божу, а потім зійшлися всі до церковної галі, де вже було всьо приготовано. А то таблиця з 45 іменами була гарно прибрана американським і українським прапором. По посвяченню таблиці о. А. Борса виголосив гарну і патріотичну промову, у котрій згадав, що ті мами, котрі мають синів в американській армії, повинні бути горді з того, що їх сини боронять Америку і ту свободу, котру ми тут маємо. Казав, що ми всі повинні помагати нашому прибраному краєви і хоронити ті права, котрі ми тут маємо. Кожна мама, котра має сина на службі Дядька Сема, а декотрі по два і по три сини, слухали тої гарної мови о. А. Борси з запертим духом. Але й зі сльозами в очах, бо кожна думала, де то тепер її син перебуває. Потім знова пішли всі до церкви, щоби помолитись за наших хлопців, щоби їх Бог хоронив перед нещастям та всіх повернув назад здорових до своїх родичів. По відправі відбувся загальний обід, де всі гарно забавились. При тій нагоді відбулась збірка на Червоний Хрест. Зібрано $50 і передано їх у призначене місце.

Тепер хочу ще згадати, що хоч наша громада числом невелика, але вже має досить гарне число в американській армії. З наших хлопців вже декотрі є офіцирами. Ось так є першим лютенантом при летунстві Дм. Дарчук, син Михайла і Анастазії Дарчук. Усі троє є членами У. Н. Союзу. Далі перший лютенант Василь Никорчук, син Марка і Тетяни Никорчук, член У. Н. Союзу. Далі лютенант Іван Спасик, син Юрка і Параски Спасик. Мами, дві сестри і два браття є членами У. Н. Союзу. Далі технічний сержант Іван Семенів, син Пантелея і Фрасини Семенів, батько, сестра, брат і сам він є членом У. Н. Союзу. Далі сержант Стефан Яремій, син Григорія і Анни Яремій, він і сестра члени У. Н. Союзу. Далі Іван Закордонський, кадет, його брат Михайло Закордонський, сержант, сини Дмитра і Василини Закордонських. Далі сержант Іван Бачинський, син Костя і Анастазії Бачинських. Ще є більше хлопців, що мають вищу ранґу, але всіх тих ранґ добре не знаю. Маємо також одну дівчину, що теж вступила до армії. Це Климентина Стефанюк, донька предсідника відділу У. Н. С. Николая і Анни Стефанюк. Уся родина це члени У. Н. С. Усім їм, що служать Дядькови Семови хай Бог поможе виграти війну і волю українському народови.

А. Яремій.

ЧЕСТЕР, ПА.

З ювилею на А. Ч. Хрест.

В кожній громаді є провідні люди, які вкладають в неї працю, посвячують свій, дуже часто дорогий час, фінансують своїми грішми, а своїми здібностями допомогають розбудовувати громадське життя. Без таких провідних працівників прямо праця в громаді немислима.

Тому наше громадянство старається нераз таких людей винагородити тим, що уряджує для них певні підприємства з нагоди їх родинних свят.

Дня 18-го червня припало 25-ліття подружого життя для громадян Теодора Сороки і його дружини Марії Сороки, дому Шеґта. З цеї нагоди уряджено дня 20-го червня Свято Ювилей. В церкві Ювиляти, Теодор і Марія, одержали Шлюбне Благословіння, яке уділили місцевий парох о. Омелян Мицик і о. Іван Савчук.

По церковнім благословінню відбувся бенкет в галі Українського Народного Дому. Товстмейстром підчас бенкету був адвокат Теодор Свистун, який прибув на це свято зі своєю дружиною. Було багато місцевих і позамісцевих запрошених гостей, між якими найвиднішим гостем був президент, Честер Кембрідж Банку, Дж. Ф. Фейт, який доручив Теодорови Сороці воєнний бонд, як дарунок від приятелів та українських бизнесменів.

Підчас бенкету розмовляли місцеві як і позамісцеві гості та приятелі, які підносили заслуги Ювилятів. Головно підкреслено заслуги при будові Українського Народного Дому та укр. прав. церкви. Не менше висловлювано признання за гарне виховання дітей, а головно донечки, котра учителює в Едисон, Па., та є свідомою американсько - українською падріоткою.

Громадянин Теодор Сорока походоть з Волі Якубової, повіт Дрогобич. Його дружина Марія з села Щеґди повіт Ярослав. В Честер перебувають 21 років, де провадять торговлю споживчих товарів.

Самі Ювиляти та їх діти є членами Українського Народного Союзу та інших наших орґанізацій. Зі своєї діяльности на полі релігійнім і національнім є добре знані не тільки в місцесости Честер, але і в околиці.

При закінченню бенкету місцевий парох звернувся до присутніх з проханням допомоги Американському Червоному Хрестови. До збірки покликано о. І. Савчука і Софію Єдинак. Жертви зложили: Т. і Марія Сорока $2; по $1: о. О. Мицик, о. І. Савчук, Іван Прон, Михаїл Струш, Місис Нагірняк, Містер Джонс, Михайло Тершавський, Теодор Свистун, І. Михальцевич, М. Джонс. Місис Луцик, Анна Мисишин, Місис Рідер, Александер Капосере, Г. Мавтковський, П. Бронецький, М. Лечак, І. Прон, Н. Рубаш, М. Пастушок, С. Марусевич, Г. Лебіщак, Й. Фідок, М. Єдинак ст., Ф. Труш, Н. Муляр, С. Бартіш, П. Левицький, М. Єдинак мол., Й. Весоловський, М. Пастушок, Март. Пастушок, Ф. Береска, Н. Бронецький; В. Пастерника 50 ц., Місис Лесюк 50 ц. Разом зібрано $41.25, які передано до головної кватири А. Ч. Хреста в Честер, Па.

Гість.

В школі.

Учитель питає ученика: З чого роблять ковбасу?

Ученик мовчить.

Учитель: Твій батько різник і ти не знаєш?

Ученик: Та знаю..., але як скажу з чого, батько поб'є мене.

Петро Береанн.

НА КІЛЬКОХ ФРОНТАХ МИ ВОЮЄМО?

(ОНА). — Був колись час, що люди багато писали й балакали за другий фронт. Після союзного нападу на Дієп люди казали, що це напад Обєднаних Держав на Німеччину з заходу, а як почалися бої в Африці, то говорили, що це початок другого фронту, але на „дійсний" другий фронт ще треба почекати. Це ці фрази люди взагалі багато надуживали і кожний по свому їх розумів, не зважаючи на те, що ми фактично воюємо вже на вісьмох різних фронтах.

1. Советський фронт є і далі буде фронтом, на якім відбуватимуться найбільші, вирішальні бої. На ділі, це не один фронт, а багато, які тягнуться від фінської границі аж по Кавказ. Нема сумніву, що цього літа, так само як торішнього й передторішнього, Гітлер буде старатись зломати советський опір. Націсти мусять це робити, щоби, розбивши советську армію, могли перенести свої сили на захід й боронитися перед нападом, який може початись кожної хвилі. Як цього німці не зроблять, то коло них буде зле. Гітлер вже припізнився з офензивою на російському фронті. Чому саме, ще не знати, але припізнився все одно. Перший наступ на Советський Союз Гітлер почав 21-го червня, а другий 28-го. Мілітарні критики закидали йому, що ці наступи він поачв запізно і тому вони не вдалися. А як це так, то чому він не починає наступати на советськім фронті? Чейже мусить бути якась причина. Кажуть, що Гітлер боїться починати офензиву на східньому фронті, бо як тільки зачне, то Обєднані Держави готові зробити наступ на заході. В „Майн Кампф" Гітлер написав, що останною його боротьбою буде війна з славянами.

2. Вертаючись до теми фронтів, не треба забувати, що повітряний фронт, який аліянти створили в Европі, відіграє дуже поважну ролю в цій війні. Премієр Вінстон Чорчил вже давно сказав, що аліянти будуть пробувати розбити Німеччину з повітря. Ця „проба" показалася дуже успішною, бо наслідком систематичного бомбардування індустріяльних осередків в Німеччині, воєнне виробництво значно зменшилося. Це є доказ, що повітряний фронт Обєднаних Держав в Европі має велике воєнне значіння.

3. Воєнні операції на Середземному морю показують, що в тій части світа може в короткому часі початися наступ на Европу. Воєнний критик Ню Йорк Таймс-а, Генсон Болдвин, вже нераз говорив, що бомбардування Пантелерії й інших італійських островів, є прелюдією до наступу на европейський континент. Якщо так було, то Італія, після трьохлітньої війни на боці Гітлера, зя кої вона думала багато скористати, найдеться в великій небезпеці. Її грозить економічна й мілітарна руїна. Мусоліні вже доборовся до того, що втратив італійські кольонії в Африці, а його уряд проголосив, що дотепер на полях боїв полягло 633,251 італійських вояків. Значить, виграв, як Заблоцький на милі. Але це що не все. Італійські міста є під постійним бомбардуванням союзної авіяції і багато з них вже лежить в руїнах. Тепер, до того всього, Італія находиться перед загрозою інвазії.

4. Четвертим важним фронтом є Атлянтійський океан, де Аліянти часто зводять боротьбу за те, хто має над ним панувати. Обєднаним Державам треба опанувати цей фронт, щоби вони могли перевозити до Европи вояків і постачати воєнні матеріяли. Вісти з цього фронту є добрі. Небезпека німецьких субмарин якщо ще цілком не минула, то змаліла до того, що затоплювання союзних кораблів значно зменшилося. Навіть німецькі звідомлення вже нічого про це не говорять. Було колись німці не переставали хвалитися, як то вони топлять аліянтські кораблі, а тепер цілком заніміли, ніби їм язика відняло. Це знак, що небезпека минула, але проте нам треба матися на осторозі.

5. Не треба забувати, що в Китаю також є воєнний фронт. Він існує там уже дванадцять літ. Китайці находяться в критичному положенні, але бються з німцями з таким завзяттям, що не зважаючи на різного роду недомагання потрапили зробити наступ й прогнати ніпонців з позицій, що загрожували не лиш Чунґкінґови, але й урожайним полям, що прогодовують міліони китайського населення. Ця перемога китайців над ніпонцями матиме велике значіння. В недавній офензиві на сході брали активну участь китайські й американські авіятори, які громили ніпонських летунів й помогли китайській армії прогнати ворога. Нападаючи на Китай, ніпонці хвалилися, що вони переможуть китайців за кілька місяців, а тепер показується, що по шістьох роках, ніпонці мусять відступати.

6. Повітряний фронт над Бурмою тепер трохи притих, бо там дуже погана погода. Однак не треба забувати, що американські й анґлійські авіятори скинули на Бурму більше тон бомб ніж це зробили німці в найбільших рейдах на Анґлію. В місяцю травні наші авіятори бомбардували ніпонську комунікаційну систему в Бурмі, їх авіяційні бази та інші мілітарні обєкти і скинули на них більше бомб ніж гітлерівські літаки скинули в вересні 1940 року на Лондон.

7. На Південнім Тихім океані також трохи притихло, але це тільки на перший погляд. Надділі, там наші авіятори часто нападають на ніпонські бази, топлять ворожі кораблі і відбивають напади на аліянтські бази. Завдяки цьому ніпонська фльота не може зібратися до масового наступу на аліянтські позиції. Мало того. Від програної нею битви біля Соломонських островів ніпонська фльота взагалі присіла і навіть не могла оборонити острова Атту. Вона не потрапила ні достачити своїй залозі на тім острові помочі, ні вивезти її звідти.

8. Знищивши ніпонців на острові Атту, американці бомбардують Кіску. Це є доказ, що ніпонці вже не довго будуть там попасати. Кіска є останною ніпонською базою на Алевтах і як нам вдасться їх відти виперти, то це знак, що Аліянти беруть Японію в кліщі, яких один кінець є на Алевтах, а другий на Соломонських островах.

9. Гітлер почав війну на однім фронті і думав, що на однім й скінчить її, але тепер показалося, що він перечислився. Як воєнна сила Обєднаних Держав почала рости, то вони отворили бої аж на вісьмох фронтах. Якщо фраза „другий фронт" взагалі має ще якенебудь значіння, то це відноситься тільки до европейського континенту і будьмо тому певні, що як він отвориться, то для Гітлера другий фронт буде останнім.

СИЛА ЛИСКАВКИ.

Давно вже люди думали, яку велику електричну силу має лискавка. Вчені дійшли тепер до заключення, що одна сильна лискавка рівняється 160 до 220 тисячам електричних 100-ватових лямп.

НОРВЕЖЦІ СВЯТКУВАЛИ ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

ЛОНДОН, 28. червня. (ОНА). — Німецька окупаційна влада видала в Норвеґії приказ, яким заборонила норвезьким людям святкувати день незалежности. Німці заборонили всякого рода демонстрації і казали, що як хто відважиться цей приказ зломити, то його жде тяжка кара. Норвеґія мусить розуміти, говорили німці, що вона не є самостійною державою і ніяких свят не може уряджувати. Замісць самостійного життя, норвежці повинні призвичаюватися жити разом з німцями.

Але норвезький нарід не послухав окупаційног влади. Підземні орґанізації видали відозву, в якій говорили, що Норвеґія мусить показати німцям свою солідарність і на сімнадцятого травня ніхто з чесних людей на вулицю не вийде. Бояться німці, щоби не святкували своєї незалежности публично, то ми будемо святкувати його так, що ніхто з нас не піде на вулицю. Німці сміялися з того, але як прийшов день сімнадцятого травня, то показалося, що підземні орґанізації в Норвеґії мають дуже велику силу. Того дня місто Осльо пусткою світило. Навіть квізлінґи боялися виходити на вулицю і німці переконалися, що за вимком немногих запроданців і боягузів, які сяк-так співпрацюють з окупантами, вони дійсних приятелів у Норвеґії не мають.

Наспівші до Лондону підземні норвезькі ґазети пишуть, що норвежці тримаються солідарно і очікують аліянтського наступу. Як такий прийде, то норвезький нарід повстане і німців вижене.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Збори Тов. Вільних Козаків, від. 316, відбудуться в четвер, 8. липня, в Народнім Домі, 831 Джозеф. Еве., в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори. Контр. комісія здасть звіт за минулих 6 місяців. — П. Ковтун, гол.; Л. Скороход, кас.; В. Іванців, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. липня, в год. 1. попол., в гали Укр. Роб. Дому при Карпендер ул. Просимо про вашу приявність. — П. Андрушків, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо, що піврічні збори Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 338, відбудуться в неділю, 11. липня, в год. 2. пополудні, в гали на 2. вул., 213 Скунмекер Еве. Просимо всіх членів прийти і послухати справоздання секретаря і контр. комісії за 6 місяців. — За уряд: І. Фаль, предс.; А. Чайка, кас.; М. Куць, секр., 415 Motheral Ave., Monessen, Pa.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 11. липня в годині 12:30 сполудня, в гали церковній при Оклей і Райс ул. Просимо членів прийти конечно, бо є важні справи до вирішення. — За Уряд: Г. Бобик, предс.; М. Федиський, кас.; В. Пилипів, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Українська Січ, від. 421, відбуде збори 10. липня, в 8. годині ввечір, в українській гали на Проспект улиці. Просимо всіх членів прийти на збори. — За уряд: А. Береза, предс.; М. Шишінка, кас.; П. Чесик, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Повідомляємо членів Бр. св. Василія Вел., від. 37, що піврічні збори відбудуться в неділю, 11. липня, в годині 1. пополудні, в гали парохіяльній при Елікат Ровд. Уряд здасть справоздання і є інші річи до полагодження. Просимо членів прийти і вирівнати свої залеглости. — За уряд: С. Кунер, предс.; І. Окаль, кас.; Н. Гроновський, секр.

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Й. — Піврічні збори Тов. Зап. Січ, від. 330, відбудуться в неділю, 11. липня, в 2. годині пополудні точно, в гали У. Н. Дому. Просимо всіх членів явитися на означений час. — І. Андрішин, предс.; Д. Тимків, кас.; Н. Паламар, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 204. відділу відбудуться в суботу, 10. липня, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. — М. Близнак, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Збори Тов. Згода, від. 294, відбудуться в суботу, 10. липня, в год. 8. ввечір, в гали, де все. Просимо членів прийти на означений час. Довгуючих взиваємо прийти і вирівнати свій довг, щоб не бути суспендованими. Котрі члени ще не забрали своїх чеків дивіденди, то хай хоч прийдуть взяти чека. Просимо привести нових членів, як молодечих так і старших, за що Союз платить добру нагороду. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гуменюк, кас.; Я. Салій, секр.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО:

ELEVATOR OPERATORS

Великий Нюйорський Банк, призначений як потрібний до воєнного зусилля, **потребує услуги кількох досвідчених операторів Елевейторами.** Нагода на постійні заняття і підвищення в посаді. Автоматичне піднесення платні. Платна відпустка вразі недуги і вакації. Благородна емеритована система. Аплікантн мусять бути горожанами Злучених Держав.

Голоситься між 9. рано і 2. пополудні. 130-1

33 LIBERTY STREET, NEW YORK CITY

PORTERS

Великий Нюйорський Банк, призначений як потрібний до воєнного зусилля, **потребує услуги кількох портерів до нічної шифти.** Нагода на постійні заняття і підвищення в посаді. Автоматичне піднесення платні. Платна відпустка вразі недуги і вакації. Благородна емеритована система. Аплікантн мусять бути горожанами Злучених Держав.

Голоситься між 9. рано і 2. пополудні. 130-1

33 LIBERTY STREET, NEW YORK CITY

CHARWOMEN

Великий Нюйорський Банк, призначений як потрібний до воєнного зусилля, **потребує услуги кількох жінок до чищення в нічній шифті.** Нагода на постійні заняття і підвищення в посаді. Автоматичне піднесення платні. Платна відпустка вразі недуги і вакації. Благородна емеритована система. Аплікантн мусять бути горожанами Злучених Держав.

Голоситься між 9. рано і 2. пополудні. 130-1

33 LIBERTY STREET, NEW YORK CITY

ДО ВИНАЙМУ ПОМЕШКАННЯ

4 кімнати з уліпшенням **на Йорк** вулиці, близько Верик вулиці. Услуга сторожа. **Низький рент.** Волимо старших людей.

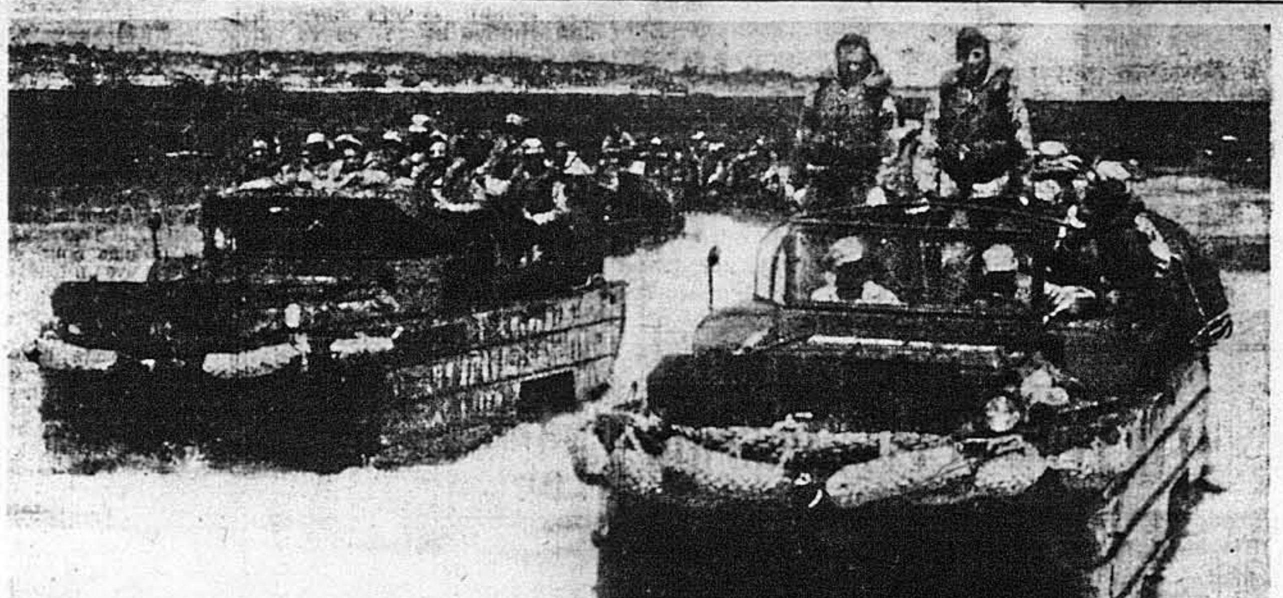
4 кімнати й купальня, зі всіми уліпшеннями, без огріття. Обслуга сторожа. **Линден** евеню, близько Булеварду.

Вудлави евеню, близько Джексон евеню. Волимо старших людей, щоб були сторожами. Часть ренту. 6-фамілійний дім без огріття. 4 кімнати з купальнею і всіми уліпшеннями.

Сівю евеню, близько Булеварду. **3 кімнати** з купальнею і уліпшеннями. Огріття, услуга сторожа.

Голоситися до: 128-

GEO. H. HUNT
277 WOODLAWN AVENUE,
JERSEY CITY, N. J.

ЇДЕ СУШЕЮ Й ПЛИВЕ ВОДОЮ. Вояки зо „спеціяльних інжинірських бриґад" американської армії вживають тепер цікавих троків, що їдуть землею, а приїхавши до води переміняються на човни, за простим пересуненням „ґірів". Американські вояки негайно охрестили ці троки качками, видно натякуючи на те, що й качки ходять по землі й пливають по воді.

ТАРЗАН, ч. 796. Під сторожею.

Тепер Тарзан уже знав, що аґенти ворога зайшли аж у цю околицю.

Його звязали туго й занесли до хати.

Над ним поставлено сторожу, підчас коли люди стали танцювати...

... з радости, що вони дістануть нагоду за доручення Тарзана.